

Omtzigt

stel daarom voor dat deze expliciete vraag wordt meegenomen in de reactie van de regering. U kunt dan vervolgens afwegen of u voor de motie kunt stemmen.

Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van de eerste termijn van de Kamer.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 13.10 uur tot 14.00 uur geschorst.

Voorzitter: Verbeet

De **voorzitter**: Aan de orde is de herdenking van onze oud-collega Felix Volf. Ik verzoek de leden en de aanwezigen op de publieke tribune, voor zover mogelijk, te gaan staan.

Geachte mijnheer Wu, familie, vrienden en collega's van Felix Volf, waarde medeleden, dames en heren. Zaterdagochtend 8 augustus jongstleden overleed Felix Volf, werkzaam bij de Kamer vanaf 1982. Felix werkte eerst bij de bibliotheek, later bij de commissiestaf Buitenlandse Zaken en sinds 1992 als wetgevingsjurist bij het Bureau Wetgeving van de Griffie.

Onverwacht was het niet. Wij wisten dat Felix al een tijd ernstig ziek was. Toch blijft het een grote schrik als iemand uit de naaste omgeving, zo jong nog, sterft. Hoewel Felix niet de persoon was om over zijn ziekte te spreken, wisten velen in de Kamer van zijn situatie. Hij leefde in geleende tijd, zo merkte hij soms op, zeker toen hij twee jaar geleden "beter" werd verklaard.

Ondanks zijn voorkeur voor een rol op de achtergrond bij het Bureau Wetgeving werd Felix' absentie toch door heel veel leden en medewerkers opgemerkt. Veel mensen hebben een brief geschreven met persoonlijke herinneringen en veel mensen hebben een kaarsje voor hem gebrand. Dat paste ook goed bij de katholieke jongen, die hij toch ook altijd is gebleven.

Felix had enkele jaren geleden kunnen stoppen met werken. Maar het interessante werk, de sociale contacten, de orde en regelmaat die het Bureau Wetgeving ook brachten, weerhielden hem daarvan. Felix hield van het werk in de Tweede Kamer, zonder dat hij helemaal opging in de juristerij. Daarvoor stond hij te relativerend in het leven. Er was immers veel meer dan dat. Toch spreken de wetgevingsjuristen van de ministeries met groot respect over zijn vakmanschap, en vooral over zijn gevoel voor de menselijke maat, onder het motto "niemand is gehouden om het onmogelijke te presteren".

Felix is meer dan tien jaar lid van het georganiseerd overleg tussen vakbonden en de Kamerorganisatie geweest. Ook was hij enkele jaren lid van de eerste gekozen ondernemingsraad. Hij wilde zo het personeel een stem geven en voor hen opkomen in zaken als te lange werktijden en werkdagen. Hier kan ik nog aan toevoegen dat Felix nooit ook maar een klein beetje de neiging heeft gehad om te beweren dat hij dingen wist die hij eigenlijk niet wist. Hij kende zijn grenzen en dat is een geweldige eigenschap.

De Kamer is Felix Volf veel dank verschuldigd. Onze gedachten gaan uit naar zijn partner, familie en vrienden. Wij, leden en collega-medewerkers van de Tweede Kamer, zullen hem heel erg missen. Ik vraag u om een moment stilte.

(De aanwezigen nemen enkele ogenblikken stilte in acht.)

De vergadering wordt van 14.10 uur tot 14.30 uur geschorst.

De **voorzitter**: Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van een van de volgende weken:

- het wetsvoorstel Intrekking van de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank en wijziging van diverse wetten in verband met de oprichting van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) (31944);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 in verband met de invoering van een nieuwe regeling voor de plaats van dienst voor de heffing van omzetbelasting, alsmede een nieuwe regeling voor de teruggaaf van omzetbelasting aan in een andere lidstaat gevestigde ondernemers (implementatie richtlijnen BTW-pakket) (31907);
- het wetsvoorstel Wijziging van enkele wetten vanwege enige technische verbeterpunten en het vervallen van een bepaling in een wijzigingswet (31905);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap met betrekking tot meervoudige nationaliteit en andere nationaliteitsrechtelijke kwesties (31813, R1873).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de initiatiefnemers stel ik voor, de Raad van State en de Raad voor de Rechtspraak advies te vragen over de tweede nota van wijziging inzake het voorstel van wet van de leden Dezentjé Hamming-Bluemink en Tang houdende wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en enige andere wetten ten behoeve van de rechtsbescherming met betrekking tot de administratieplicht en controlehandelingen van de fiscus (30645, nr. 14).

Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van een wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op:

- maandag 7 september 2009 van 10.00 uur tot 16.00 uur van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de Nota Overgewicht (31899).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de SP-fractie benoem ik in de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid het lid Lempens tot lid in plaats van het lid De Wit en het lid De Wit tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Lempens.

Het woord is aan mevrouw Smits. Woensdag, rappedag.

Mevrouw Azough (GroenLinks)

© M. Sablerolle – Gouda

Mevrouw **Smits** (SP): Voorzitter. Het is een groot feest: ik heb vijf verzoeken tot antwoord.

Het eerste rappel betreft de schriftelijke vragen aan de minister van OCW over het hoge bedrag dat Surinaamse studenten moeten betalen voordat zij in Nederland mogen gaan studeren. Het laatste uitstelbericht dateert van 23 juni 2009.

Het tweede rappel betreft de schriftelijke vragen aan staatssecretaris Van Bijsterveldt-Vliegenthart van OCW en de minister voor WWI over de marktwerking in de educatie. Deze vragen zijn ingezonden op 6 juli 2009.

Het derde rappel betreft de schriftelijke vragen aan staatssecretaris Dijkema van OCW en de minister voor WWI over de bestrijding van segregatie in het onderwijs.

Het vierde rappel betreft de schriftelijke vragen aan staatssecretaris Van Bijsterveldt-Vliegenthart van OCW en de minister van Economische Zaken en die van Financiën over de inhoud van het vak economie. Deze vragen zijn van 23 juli 2009.

Tot slot het vijfde rappel, dat de schriftelijke vragen aan de minister en de staatssecretaris van OCW over bestuurlijke fusies in het onderwijs betreft. Deze vragen zijn ingezonden op 27 juli 2009.

De **voorzitter**: Wij zullen het stenogram doorgeleiden naar het kabinet.

Het woord is aan mevrouw Ferrier.

Mevrouw **Ferrier** (CDA): Voorzitter. Via u wil ik graag rappelleren aan de schriftelijke vragen die ik heb gesteld aan de minister van OCW aangaande het voorschot dat Surinaamse studenten moeten betalen in het hoger onderwijs. Deze vragen zijn ingediend op 1 mei 2009.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat dit een lange periode betreft. Wij zullen het stenogram doorgeleiden naar het kabinet.

Het woord is aan mevrouw Azough.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Ik vraag mij af wat het kabinet deze zomer heeft gedaan, want ik heb ook vier rappels.

De **voorzitter**: Wij vragen dat niet aan de minister van Justitie. Van hem weten wij het immers.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Nee, wij vragen dat inderdaad niet aan de minister van Justitie. Hij zit hier. Op dit moment is ook geen enkele vraag aan hem gesteld.

De **voorzitter**: Kijk!

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Hij krijgt nu respijt.

Voorzitter. Ten eerste gaat het om de schriftelijke vragen aan de staatssecretaris van Justitie over de bouwvallige staat van het detentiecentrum Alphen aan den Rijn, die zijn ingezonden op 19 juni 2009.

Ten tweede gaat het om de schriftelijke vragen aan de minister van Financiën over het niet bekrachtigen door het IJslandse parlement van de overeenkomst met Nederland aangaande de betaling van 1,3 mld. als gevolg van het Icesavedebacle. Deze vragen zijn van 28 juli 2009.

Ten derde gaat het om de schriftelijke vragen aan de minister van Economische Zaken en die van VROM over de afspraken met betrekking tot kolencentrales; deze vragen zijn ingediend op 8 juli 2009.

Ten vierde gaat het om de schriftelijke vragen aan de minister van Economische Zaken over softwareverstrekking door de Rijksoverheid, die zijn ingediend op 5 augustus 2009.

De **voorzitter**: Wij zullen het stenogram doorgeleiden naar het kabinet.

Het woord is aan de heer Roemer, maar ik constateer dat mevrouw Smits hem vervangt, als ware zij de heer Roemer.

Mevrouw **Smits** (SP): De heer Roemer is mijn favoriete personage.

Voorzitter. De heer Roemer wil graag het debat over de aanbesteding in het openbaar vervoer, dat op 1 september 2009 is gehouden, plenair afronden.

De **voorzitter**: Wij zullen dit toevoegen aan de agenda. Het woord is aan de heer Koopmans.

De heer **Koopmans** (CDA): Voorzitter. In dit land wordt wel eens gesproken over de kledingcode die hier in de Kamer wel of niet wordt gevolgd, maar laat ik vandaag na een blik op de publieke tribune in elk geval de conclusie trekken dat wij een discussie over de kledingcode van het overgrote deel van het publiek niet hoeven te voeren; het is een prachtig gezicht vandaag.

De **voorzitter**: De kleding van het publiek ziet er inderdaad goed verzorgd uit, vandaag.

De heer **Koopmans** (CDA): Voorzitter. Dit terzijde. Mag ik, als voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, u verzoeken om in de week van 13 oktober een plenair debat te organiseren met de minister van Financiën, de minister-president, de minister van VROM en de minister voor Ontwikkelingssamenwerking over de onderhandelingsinzet en -ruimte van het kabinet tijdens de klimaatconferentie in Kopenhagen? Dit alles in samenhang met de Ecofinraad, de Milieuraad, de Razed en de

Voorzitter

Europese Raad, die in dezelfde periode plaatsvinden; daar heeft de commissie ook over gesproken. Wij verzoeken het kabinet, de Kamer voorafgaande aan het debat een brief te sturen over de onderhandelingsruimte.

De **voorzitter**: Het stenogram van dit gedeelte van de vergadering zullen wij doorgeleiden naar het kabinet. U doet uw verzoek om een debat namens de commissie, dus wij zullen het debat gaan plannen. Ik stel een spreektijd voor van vijf minuten per fractie. Ik constateer dat dit akkoord is.

Het woord is aan de heer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA): Voorzitter. Ik wil graag rappelleren over twee sets onbeantwoorde schriftelijke vragen. De eerste serie vragen is gesteld door ondergetekende, de heer Jan Jacob Van Dijk en de heer Van Bochove aan de minister van OCW, de staatssecretaris van Financiën en de minister voor Wonen, Wijken en Integratie over het hoge tarief voor energiebelasting voor studenten in studentenhuizen. Die vragen zijn gesteld op 10 juli, dus de zeswekentermijn is overschreden.

Verder willen wij graag met spoed antwoord op de vragen van ondergetekende en mevrouw Blanksma-van den Heuvel aan de staatssecretaris van Economische Zaken en de staatssecretaris van Financiën over de mededeling dat per onmiddellijk het CBS bij 10.000 bedrijven maandelijks gegevens gaat uitvragen over de omzet. Al in de vraagstelling was verzocht om een antwoord binnen twee weken. Wij zijn nu zes weken verder.

De **voorzitter**: Wij zullen het stenogram doorgeleiden naar het kabinet.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met de beëindiging van de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswegen door de Minister van Justitie (31552).**

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Justitie van harte welkom en ik geef als eerste het woord aan mevrouw Van Velzen van de SP-fractie.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. De tbs-maatregel is bedoeld om de maatschappij te beveiligen. Mensen die onder invloed van een stoornis een of meer strafbare feiten hebben gepleegd, kunnen worden vastgehouden en zij kunnen worden behandeld aan de stoornis, met als doel om hen uiteindelijk op verantwoorde wijze te laten terugkeren in de samenleving. Een veilige terugkeer is dan ook het ultieme doel van de tbs-maatregel, maar voor mensen zonder verblijfsvergunning geldt dit vaak niet. Zij kunnen levenslang vast komen te zitten in de tbs-maatregel, want: zonder verblijfsvergunning geen verlof. Zonder verlof kun je niet aantonen dat je weer klaar bent om terug te keren in de samenleving. Dat betekent dus levenslang vastzitten in een heel dure

tbs-kliniek, tenzij het de staat lukt om je uit te zetten. Maar dat lukt lang niet altijd, bijvoorbeeld omdat het land van herkomst van de tbs'er betrokkene niet terugneemt omdat dit land überhaupt geen passende voorzieningen heeft voor mensen met een dergelijke stoornis.

De situatie voor de desbetreffende tbs'ers is bijzonder ernstig. Zij zitten vast zonder perspectief. Het is ook ernstig voor de samenleving, want zoals ik al zei, zijn deze tbs-plaatsen enorm duur. Deze zouden niet onnodig bezet moeten worden gehouden door mensen die er eigenlijk niet in passen. De vraag is of de twee problemen die ik zojuist benoemde, worden opgelost met het wetsvoorstel dat de Kamer vandaag mag behandelen. Laat ik alvast maar verklappen wat mijn antwoord is: neen. De SP-fractie staat wel degelijk achter het voorstel om tbs tussentijds te beëindigen als men kan worden uitgezet. Dat is een logische maatregel, die het leven en het uitzettingsproces minder stroperig maakt. Dit geldt echter voor een beperkte groep. Wat gaan wij nu doen met de mensen die niet uitzetbaar zijn? Ik citeer het antwoord dat gegeven werd in de schriftelijke beraadslaging: "Wij blijven voortdurend proberen uit te zetten." Welnu, dat deden wij al die tijd al. Dit stelt mij niet gerust, want het geeft geen resultaat. Dat is voor een beperkte groep. Wat doen wij met mensen die niet uitzetbaar zijn? Ik citeer het antwoord uit de schriftelijke beraadslaging: "Wij blijven voortdurend proberen uit te zetten." Dat deden wij altijd al. Dat stelt mij niet gerust, want dat levert geen resultaten op. Voor een bepaalde groep mensen is de poging om uit te zetten zonder resultaat gebleven. Ik vrees dat dit voor een bepaalde groep mensen, hoe groot of klein die ook is, het geval zal blijven. Deze mensen zitten in een situatie zonder uitzicht. Ik vraag de minister of hij erkent dat er een groep mensen overblijft die niet uitgezet kan worden. Erkent hij dat zijn voorstel dit probleem niet oplost? Is hij vervolgens bereid om met nadere voorstellen te komen om dit probleem op te lossen?

Gevaarlijke mensen moeten tbs kunnen krijgen. Zij moeten tbs kunnen blijven krijgen. Ook vreemdelingen zonder verblijfsvergunning kunnen een zodanige bedreiging vormen dat opsluiting alleen niet afdoende is. Ik vraag de minister wel waarom illegale en evident uitzetbare mensen niet bij voorbaat al in de zorg-gevangenissen van de staatssecretaris geplaatst worden. Je weet nooit 100% zeker of iemand wordt uitgezet, maar bij een bepaalde groep mensen weet je dat vrij zeker, zoals Belgen en Fransen. Waarom krijgen die mensen nog tbs opgelegd? Waarom zetten wij die niet meteen in een zorggevangenis om overgeplaatst te worden?

De bottom line is dat je mensen niet levenslang mag vasthouden zonder dat de rechter levenslang heeft uitgesproken. De SP hanteert daarbij een aantal uitgangspunten. Ten eerste moeten wij terughoudend zijn met het ongewenst verklaren van mensen. Ten tweede moeten wij deze groep mensen uitzetten zodra dat mogelijk is. Ten derde moet er worden behandeld wanneer uitzetting niet mogelijk blijkt. Een tbs-behandeling staat of valt met verlof. Dat betekent een behandeling met verlof.

Waarom worden vreemdelingen tijdens hun tbs ongewenst verklaard? Het werkt de behandeling enorm tegen, terwijl mensen daar zitten om uiteindelijk te resocialiseren. Dat heeft een averechts effect. De tijd die iemand in een tbs-kliniek doorbrengt of als wachtende